

Oferta edukacyjna

Rok szkolny 2024/2025

Hacagan łodwej aj! Czyli... Serdecznie zapraszamy!

Szanowni Państwo,

Z dumą oddajemy w Państwa ręce pierwszy folder z ofertą edukacyjną Muzeum Kultury Wilamowskiej w Wilamowicach – nowego punktu na kulturowo-historycznej mapie Polski. Nasza placówka prezentuje fenomen mniejszości etnicznej Wilamowian – ludności przybyłej na tereny pogranicza Śląska i Małopolski w XIII wieku. Ludności, która przez wieki życia na tym terenie wykształciła swój własny język, tradycje, kulturę oraz specyficzny strój.

Mimo powojennych prześladowań udało się ocalić od całkowitego wymarcia wilamowskie tradycje. Zwyczaje, które przez lata znajdowały się na skraju wyginięcia – podobnie jak zachowane przez mieszkańców eksponaty – dziś są z dumą prezentowane na ekspozycji. Pozwala to wspaniale obrazować różnorodność i wielobarwność Wilamowian sygnalizując także, jak wielokulturowe były niegdyś te tereny.

Jako placówka pragniemy jednak nie tylko działać na polu muzealnym, lecz również edukować kolejne pokolenia (i nie tylko) o tym czym była i czym jest obecnie kultura Wilamowian. Chcemy ponadto pokazywać historię w jej różnych odcieniach i złożoności, dlatego część oferty edukacyjnej dotyczy zagadnień ponadregionalnych.

Poza prezentowaniem wystawy stałej chcemy zachęcić odbiorców do głębszego poznawania różnorodności w formie warsztatów i lekcji muzealnych z różnych zakresów wilamowskiej kultury i nie tylko...

Zespół Muzeum Kultury Wilamowskiej w Wilamowicach

Wystawa stała i zajęcia

Zajęcia dostosowywane każdorazowo do czasu grupy i wieku odbiorców. Pogrupowanie lekcji i warsztatów to jedynie sugestia. Istnieje możliwość dostosowania zajęć do indywidualnych potrzeb po wcześniejszym uzgodnieniu.

Zwiedzanie wystawy stałej z przewodnikiem

Lekcja ma na celu przybliżenie historii powstawania miejscowości w przeszłości. Uczestnicy nie tylko poznają znaczenie nazw danych miejscowości, ale również będą mogli w czasie nauki poprzez zabawę utworzyć własną osadę.

Podstawy języka wilamowskiego

Zajęcia mające na celu przybliżenie podstaw języka wilamowskiego. Uczestnicy, oprócz podstawowych zwrotów czy zasad wymowy, zdobędą również wiedzę o historii języka.

Po co komu nowa wieża Babel?

Zajęcia ukazujące wielojęzyczność jako wartość – nie tylko w znaczeniu kulturowym i historycznym, ale również ekonomicznym i zdrowotnym.

Lekcje muzealne

Przedszkola i klasy 1-3 szkół podstawowych

Czas trwania lekcji dla grup młodszych 30-45 min,
dla grup starszych 45-60 min.

Tajemnice muzeum

Lekcja przedstawiająca sekrety pracy muzeum i umożliwiającą pierwszą wizytę w muzeum. Uczestnicy poznają cele tworzenia muzeów, jak również ich wystawy i to czego możemy się dowiedzieć za sprawą starych przedmiotów.

Księżyc, byk i białe konie, czyli baśnie wilamowskie

Uczestnicy zostaną zapoznani z najpopularniejszymi legendami i baśniami, które przez lata pojawiały się w wilamowicach i okolicy. Wspólne czytanie i teatr cieni urozmaici rozmowa o tym, jak to mogło być na prawdę – bo wiadomo, że w każdej bajce tkwi ziarenko prawdy...

Skioekumt! Czyli poznajmy się lepiej

Lekcja ma na celu poznanie różnorodności dziedzictwa kulturowego Wilamowic i okolicy. Uczestnicy zdobędą wiedzę o historii, tradycjach i ciekawostkach związanych z kulturą gminy Wilamowice

Kuzwer wymysiöerys? Szybki kurs wilamowskiego dla maluchów

Dzieci w formie zabawy ze słówkami poznają podstawowe zwroty w języku wilamowskim oraz zjawisko odrębnej mowy mieszkańców Wilamowic. Poznają również ciekawostki o innych językach w Polsce i świecie.

Na szlaku Wilhelma

Lekcja ma na celu przybliżenie historii powstawania miejscowości w przeszłości. Uczestnicy nie tylko poznają znaczenie nazw danych miejscowości, ale również będą mogli w czasie nauki przez zabawę utworzyć własną osadę.

Szkoły podstawowe (klasy 4-8)

Czas trwania lekcji: 45-60 min

Altdorf, Schreibersdorf, Denkendorf... Rzeczywistość gminy Wilamowice w czasie II wojny światowej

W czasie lekcji przedstawione zostaną trudne czasy okupacji niemieckiej oraz skutki władzy III Rzeszy, a także problemy, z jakimi musieli się zmagać mieszkańcy. Nie zabraknie również ciekawostek o historii samolotu B-17 „Święty Franciszek” czy szlaku pomocowym dla więźniów KL Auschwitz, zorganizowanym przez oddział AK „Sosienki”...

Magia średniowiecznych zamków

Okolice Wilamowic pełne zamków raubitterów – rycerzy rabusiów – są ciekawym pretekstem do pokazania jak wyglądało życie w średniowieczu. Wołek w Kobiernicach czy gródek w Dankowicach to tylko niektóre z warowni znajdujących się w pobliżu. Uczestnicy dowiedzą się, że życie w średniowiecznych zamkach, rola rycerzy i dworzan, nie zawsze były tak bajowe, jak przedstawiają to filmy.

Świat w miniaturze – jak kiedyś miasta budowano

Aby Wilamowice mogły uzyskać prawa miejskie w 1818 roku trzeba było sporo zachodu... W czasie warsztatów uczestnicy wcielą się w prawdziwego architekta i poznają zasady projektowania urbanistycznego oraz budowy miast. Pozyskane umiejętności planowania przestrzennego będą szybko weryfikowane w czasie testowania funkcjonalności powstającej miasteczka i zadowolenia mieszkańców...

Źródło bez wody. Skąd historycy wiedzą to, co wiedzą?

Lekcja ma na celu zapoznanie uczniów z różnymi rodzajami źródeł historycznych (pisanych, niepisanych oraz niematerialnych) wykorzystywanych w pracach badawczych przez historyków. Uczniowie będą próbować odtworzyć elementy przeszłości na podstawie udostępnionych im źródeł (kserokopii, reprintów lub fotografii), wcielając się w rolę badacza i detektywa historii...

Szkoły średnie i dorośli

Czas trwania lekcji: 60 min

Ynzer śpröh

Lekcja mająca na celu zrozumienie unikalności języka wilamowskiego, jego ewolucji, zagrożeń dla jego przetrwania oraz działań podejmowanych na rzecz jego ochrony.

Czego Tolkien mógłby się nauczyć w Wilamowicach, czyli jak badać genealogię

W czasie spotkania przybliżona zostanie nauka podstaw genealogii, badania własnych korzeni oraz poznanie znaczenia badań genealogicznych dla zrozumienia historii rodzinnej i lokalnej. Uczestnicy będą mogli zapoznać się z miejscami, gdzie można szukać swoich korzeni – zarówno tymi tradycyjnymi jak i cyfrowymi...

Wiedźmin i spółka. Czyli o tym jak gry komputerowe wykorzystują historię

O wiele przyjemniej zasiąść przed komputerem niż przed książkami. A gdyby tak ktoś powiedział Wam, że można uczyć się, grając w najpopularniejsze gry? Lekcja przybliży metody poznawania historii (i nie tylko) za pomocą gier komputerowych, planszowych czy RPG.

Mniej znana historia Polski. Wykład dla ciekawskich.

Lekcja o cechach wykładu/wykładu z rozmową (konwersatorium) dla młodzieży przygotowującej się do matury z historii lub WOS-u lub pragnącej rozbudować swoją wiedzę. Zajęcia pozwalają poszerzyć swoje horyzonty i poznać historię Polski od innej strony niż prezentowana jest na lekcjach w szkole.

Od Ślązaków do Karaimów. Kalejdoskop kulturowy

Wielokulturowość przed II wojną światową była naturalnym stanem dla Polski. Przy jednym stole spotykały się różne nacje, etniczności i wyznania. W czasie lekcji uczestnicy zapoznają się z różnymi mniejszościami zamieszkującymi teren pogranicza oraz poznają mniejszości narodowe i etniczne zamieszkujące obecnie w Polsce – te duże i te zupełnie małe...

„Wystrojona jak papuga”? O stroju ludowym na pograniczu Śląska i Małopolski

Strój wilamowski wyróżniał się na tle okolicznych strojów sąsiednich miejscowości, które były...no właśnie – jakie? Lekcja o tym jak ubierano się dawniej w Wilamowicach, ale i otaczających je miejscowościach, jakie panowały mody i jak bardzo przykładano uwagę do odpowiedniego wyglądu. Po wcześniejszym uzgodnieniu: możliwość przymięcia strojów wilamowskich oraz strojów pogranicza Śląska i Małopolski.

Śmiergust, gregory i chodzenie z kozą. Rok obrzędowy w Wilamowicach

Choć może się wydawać, że tradycja jest stała i niezmienna, okazuje się, że znane nam zwyczaje wyglądały dawniej zupełnie inaczej niż dzisiaj. Lekcja ma na celu przybliżenie dawnych obrzędów związanych z rokiem obrzędowym i tradycjami – tymi praktykowanymi do dziś, jak i tymi zupełnie już wymartymi.

Wilamowski horror-story

O strachach, czarownicach, upiorach, morderstwach i innych, mniej znanych (a mroźnych krew w żyłach) mitach i faktach z wilamowskiej historii.

Warsztaty

Przedszkola i klasy 1-3 szkół podstawowych

Czas trwania warsztatów: 30-45 min

„Hej śliczne te nasze chusty i spódnice”

Uczestnicy poznają stroje ludowe gminy Wilamowice nie tylko poprzez stare fotografie, specjalnie przygotowane makiety do ubierania, ale również przymierzenie oryginalnych egzemplarzy. Poznają różnice pomiędzy ubiorami poszczególnych miejscowości, a na koniec wykonują własną pracę plastyczną.

Spod znaku lwa i pióra

Uczestnicy poznają pieczęcie i herby miejscowości gminy Wilamowice, poznają ich znaczenie oraz historię, a na koniec wykonują własny herb w technice kolażu.

Zatańcz żwawo chodzonego

W czasie warsztatów uczestnicy poznają nie tylko podstawowe kroki typowych tańców wilamowskich czy teksty piosenek, ale przede wszystkim dowiedzą się, jak dawniej świętowano w czasie rozmaitych uroczystości.

Od siusterpopu do moćki.

Tradycje kulinarne gminy Wilamowice

Młodzi uczestnicy w czasie warsztatów nie tylko poznają najważniejsze potrawy i tradycje kulinarne naszych rejonów, ale przede wszystkim będą mogli przyrządzić i skosztować samodzielnie przygotowany siusterpop. Istnieje możliwość wykonania przez uczestników samodzielnie wilamowskich przepisników – po wcześniejszym uzgodnieniu.

Klepoki, błocoki

O tym jak dawniej bawiły się dzieci, jakie miały zabawki i jak wyglądało dzieciństwo dzieci dowiedzą się, wykonując własne zabawki z przeszłości i próbując gier w jakie bawili się ich pradiadkowie.

Szkoły podstawowe (klasy 4-8)

Czas trwania warsztatów: 45-60 min

Snuje się nitka długa

Celem warsztatów jest wprowadzenie dzieci w tajniki tradycyjnego rzemiosła tkackiego, rozwijanie umiejętności manualnych oraz kreatywności. Dzieci będą miały okazję nauczyć się podstawowych technik tkackich, zobaczyć jak wyglądała praca tkacza i stworzyć własne tkaniny na krosnach.

Abecadło w starym stylu

Uczestnicy będą mieli okazję wziąć w dłonie narzędzia pisarskie znane pokoleniu pradiadków oraz zrobić z nich użytek.

Malowane skrzynie

Dawniej malowana skrzynia posagowa była nieodłącznym meblem znajdującym się w każdym domu. Uczestnicy warsztatów nie tylko poznają różne rodzaje skrzyń posagowych w Wilamowicach i okolicznych miejscowościach, ale również będą mieli okazję własnoręcznie ozdobić miniaturowe skrzynie, które zabiorą ze sobą na pamiątkę.

Paleografia i neografia. Nie enigma, ale też trudne w odczytaniu

Warsztaty mają na celu zapoznanie uczniów ze starodrukami i rękopisami. Celem zajęć jest podjęcie próby odczytania dawnych tekstów.

Nasze wzory i kolory

Jak wyglądało tradycyjne wzornictwo i jakie wzory są typowe dla naszego regionu? Dlaczego warto promować tradycyjne dekoracje i rękodzieło? O tym i innych rzeczach uczestnicy przekonają się, wykonując samodzielnie regionalny case (etui/futerał) na telefon.

„Jak trwoga to do Boga” – kult świętych i tradycje religijne w okolicy

Uczestnicy poznają lokalnych świętych – zarówno tych pochodzących z naszego terenu, jak i tych otaczanych tutaj szczególną czcią. Na koniec będą mogli wykonać samodzielnie obraz własnego patrona, zgodnie z tradycyjnymi technikami malarskimi.

Szkoły średnie i dorośli

Czas trwania warsztatów: 60 min<

Papier wszystko przyjmie, czyli jak nie dać się oszukać źródłom historycznym?

Warsztaty przeznaczone dla młodzieży przygotowującej się do matury z historii lub WOS-u lub pragnącej rozbudować swoją wiedzę. Zajęcia obejmują zapoznanie się z podstawowymi metodami krytycznej analizy źródeł historycznych. Pozwalają także zaznajomić się z wybranymi tekstami oraz materiałami audio/video dotyczącymi historii Polski, w tym pogranicza Małopolski i Śląska.

Wilamowskie Kroniki RPG

Jest to interaktywne spotkanie, podczas którego uczestnicy wcielają się w role bohaterów osadzonych w historycznych realiach Wilamowic. Dzięki grze fabularnej nastolatkom poznają ważne wydarzenia, postaci i aspekty kultury wilamowskiej, jednocześnie rozwijając swoje umiejętności narracyjne i strategiczne.

Warsztaty tkackie

Celem warsztatów jest wprowadzenie uczestników w tajniki tradycyjnego rzemiosła tkackiego, rozwijanie umiejętności manualnych oraz kreatywności. Uczestnicy będą mieli okazję nauczyć się podstawowych technik tkackich i stworzyć własne tkaniny.

Nóżki pasiate – warsztaty wilamowskiego sztrykowania

Pończochy to nieodzowny element wilamowskiego stroju. Charakterystyczne paski są rozpoznawalnym elementem. W czasie warsztatów uczestnicy będą mogli stworzyć własną opaskę do włosów lub komin, poznając misterne rękodzieło.

Wilamowskie wzornictwo

O charakterystycznych wzorach, typowych dla Wilamowic i okolicy, a także o tym, dlaczego warto promować i twórczo przetwarzać wzory lokalne, uczestnicy dowiedzą się w czasie wykonywania tkanin drukowanych metodą stempelkową.

Warsztaty okolicznościowe

Warsztaty wielkanocne

Warsztaty o wilamowskich tradycjach i obrzędach wielkanocnych, a przede wszystkim o śmierguście, jego prawach i zwyczajach. Uczestnicy w czasie zajęć wykonują maskę śmierguśnika, tradycyjne pisanki lub dekoracje wielkanocne (po wcześniejszym uzgodnieniu).

Warsztaty bożonarodzeniowe

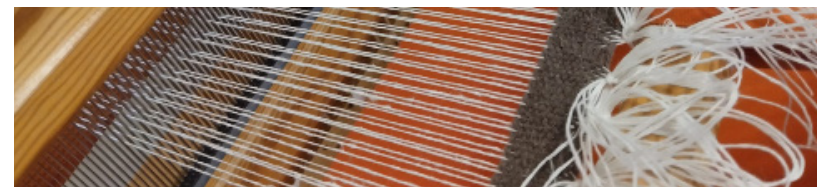
Wilamowskie zwyczaje i obrzędy związane ze Świątami Bożego Narodzenia, adwentem i kolędowaniem były bardzo różnorodne. Do dziś zachowały się jedynie nieliczne elementy. O nich oraz o tym dlaczego warto je chronić uczestnicy dowiedzą się wykonując własny lampion adwentowy/gwiazdę kolędniczą/bombkę choinkową (po wcześniejszym uzgodnieniu).

Warsztaty wielkopostne

W czasie warsztatów uczestnicy nie tylko poznają pieśni śpiewane w okresie Wielkiego Postu i żałoby, ale również dowiedzą się, jak dawniej obchodzono ten okres. Na koniec poznają, co to były „gregory”, wykonując własne atrybuty obrzędowe.

Warsztaty na Dzień Matki

Rola kobiet w kulturze wilamowskiej była olbrzymia – szczególną rolę odgrywały matki, które nie tylko spajały rodzinę, ale często były głównymi zarządczyniami majątków. W czasie warsztatów uczestnicy mogą wykonać biżuterię wzorowaną na wzorach wilamowskich, która może być prezentem dla mam.

Przydatne informacje

Regulamin zwiedzania
Muzeum Kultury Wilamowskiej
w Wilamowicach

Zachęcamy do śledzenia strony internetowej Muzeum oraz profilu na Facebooku, gdzie publikujemy informacje o bieżących wydarzeniach, spotkaniach i warsztatach!

ul. Więźniów Oświęcimia 19
43-330 Wilamowice

Nr konta: 17 8111 0009 2001 1101 7963 0001
(Beskidzki Bank Spółdzielczy)

(33) 4999020

muzeum@wilamowice.pl

www.muzeum.wilamowice.pl